

**Samen laten we
iedereen meedoen**

Maatschappelijke Alliantie

www.maatschappelijkealliantie.org

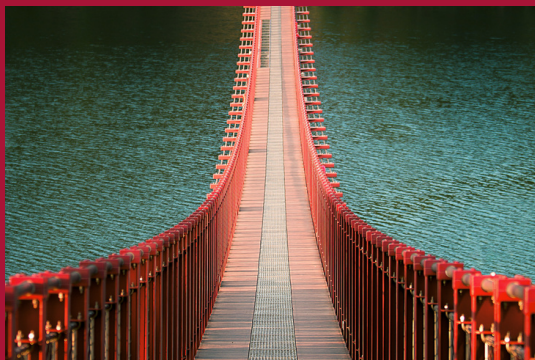

**Maatschappelijke
Alliantie**

Inhoudsopgave

- 01 Inleiding
- 02 Aanleiding
- 03 Verandertheorie
- 05 Kernwaarden
- 06 Werkmethodiek

INLEIDING

'Ik ben omdat wij zijn', zo wordt de Afrikaanse Ubuntufilosofie vaak samengevat.

Deze filosofie beschouwt, simpel gezegd, mensen als sociale wezens die geboren zijn om vanuit verbinding en samenwerking de wereld mooier en beter te maken. Niet het individu, maar de gemeenschap staat bij Ubuntu centraal. In essentie kijkt de Maatschappelijke Alliantie (MA) vanuit een vergelijkbaar perspectief naar de Nederlandse samenleving. Daar waar er zich grote, complexe maatschappelijke problemen voordoen, is niet een individuele organisatie verantwoordelijk voor het oplossen ervan. Wij vinden het belangrijk dat de gehele samenleving, zowel publieke als private organisaties, filantropische organisaties en kennisinstellingen, zich medeverantwoordelijk voelen voor het oplossen van het betreffende probleem.

'Maatschappelijke vooruitgang kan alleen worden geboekt vanuit verbinding'

Als er sprake is van kansenongelijkheid of een structureel lerarentekort in het basisonderwijs lijden niet alleen leerlingen en scholen daaronder; de hele wijk rondom de school en op termijn ook de middelbare scholen en toekomstige werkgevers van de leerlingen van nu hebben daar uiteindelijk last van. Vandaar dat wij in 2020 het initiatief namen tot de Onderwijs Alliantie, om vanuit verenigde krachten, een gemeenschappelijk gevoelde urgentie én brede verantwoordelijkheid in actie te komen en te zorgen voor structurele verbetering en impact.

Nederland is bij uitstek een wij-land. Een land dat in haar lange historie keer-op-keer heeft laten zien dat échte maatschappelijke vooruitgang alleen kan worden geboekt vanuit verbinding. Soms onorthodox, creatief en innovatief, maar altijd gericht op wat werkt voor mensen en de mensheid. Wij geloven in de kracht van de wij-samenleving. Ik ben trots op de verbindende schakel die de Maatschappelijke Alliantie is in ons land en zie nog grote potentie voor de komende jaren.

'Wij geloven in de kracht van een wij-samenleving'

Onze allianties lieten in 2021 zien hoe de Maatschappelijke Alliantie de verbindende schakel is geweest tussen organisaties en mensen uit verschillende werelden, maar die verbonden zijn vanuit liefde voor hetzelfde land en haar inwoners: Nederland. Alleen samen, van publiek tot privaat en alles ertussenin, maken wij Nederland. Alleen samen kunnen wij dit land nóg mooier, rechtvaardiger en inclusiever maken dan het al is. Alleen samen kunnen we werken aan schaalbare oplossingen voor complexe maatschappelijke problemen.

Dave Ensberg

Bestuursvoorzitter Maatschappelijke Alliantie

AANLEIDING

Een hernieuwde aanpak om samen impact te maken via slimme publiek-private allianties

Begin 2022 voerde de MA gesprekken met haar bestuurs- en Raad van Advies leden om te onderzoeken hoe zij de rol en toegevoegde waarde van de MA zien in deze veranderende samenleving. Zij zien de kracht van de MA als onafhankelijke partij die verbindt en haar netwerk mobiliseert voor opgaven waar collectieve kracht nodig is. Er werd hierbij benadrukt dat er behoefte is aan focus waar de MA zich voor inzet. Het bewuster kiezen van thema's door gebruik te maken van kennispartners zoals de SER en CBS werd hier als suggestie gegeven. Een ander advies is een betere selectie te maken van partijen die zich voor lange termijn committeren aan de opgaven. Er is behoefte aan een heldere rolverdeling en duidelijke formulering van wat de MA levert en wat ze van haar partners verwacht. Tot slot werd benadrukt hoe cruciaal het formuleren van een gezamenlijke missie is binnen de allianties.

Als vervolg op deze gesprekken werkte de MA aan een nieuwe verandertheorie en werkmethodiek. Dit proces leidde tot een aangescherpte aanpak, waarbij de MA een cruciale rol speelt in het aanjagen en verbinden van partijen rondom complexe maatschappelijke opgaven.

In dit boekje laten wij u de belangrijkste uitkomsten zien van de route die die MA aflegt om te komen tot de gewenste impact en de aanpak die zij gebruikt om effectieve allianties neer te zetten. We hopen de komende jaren met deze nieuwe aanpak samen met onze partners te werken aan een inclusieve samenleving.

Hayde Zarkeshan

Directeur, Maatschappelijke Alliantie

VERANDERTHEORIE

Hoe realiseren we de impact die we willen?

Wat is er gaande?..

We dromen allemaal van een inclusief Nederland waarin iedereen volwaardig mee kan doen, waar kansengelijkheid centraal staat en talent optimaal wordt benut. Om deze droom te verwezenlijken, werken talloze publieke en private partijen aan relevante thema's rondom inclusie. Ieder vanuit eigen perspectief, kennis en oplossing.

Ondertussen neemt de ongelijkheid in het onderwijs toe en groeit het aantal dak- en thuislozen. Kinderen van ouders met een lage sociaaleconomische status krijgen onvoldoende kansen om hun talenten optimaal te ontwikkelen en worstelen op lange termijn om succesvol te kunnen participeren aan de samenleving. Het lukt bestaande systemen ondanks de goede intenties helaas niet om de aanhoudende en complexe problemen structureel op te lossen.

En nu dan?..

De MA gelooft dat slimmer samenwerken deze complexe opgaven effectiever en duurzamer kan oplossen. Slimmer samenwerken in het oplossen, maar ook in het voorkomen van problemen door aan bestaande systemen te sleutelen. Dit kan door publiek-private allianties te bouwen rondom opgaven waar collectieve kracht nodig is. Allianties die samen met de doelgroep werken aan innovatieve, schaalbare oplossingen voor systeemverandering.

Wij geloven dat een inclusieve samenleving pas ontstaat als we vanuit een gedeelde missie de krachten bundelen en met elkaar blijven leren en ontwikkelen! Met onze nieuwe verandertheorie willen wij laten zien hoe wij deze beoogde impact realiseren.

Hoe ziet dit eruit?

Een Theory of Change (ToC), of verandertheorie, is een tool die beschrijft hoe we denken dat activiteiten een bepaalde gewenste verandering realiseren. Op de volgende pagina vindt u de verandertheorie van MA als stichting in het algemeen. De MA bouwt aan opzichzelfstaande allianties die eigen impact maken. Er wordt daarom binnen iedere alliantie ook een verandertheorie ingevuld met bijhorende activiteiten en gewenste uitkomsten voor monitoring en bijsturing.

Missie

Een inclusieve samenleving waarin iedereen volwaardig mee doet en waar eerlijke kansen en talentontwikkeling centraal staan.

Burgers

Overheden

Bedrijven

Filantropie

Kennis-
instellingen

Dit zorgt voor

Effectievere inzet van kennis en middelen van publiek-private partijen.

Versterking van publiek-private samenwerking op complexe maatschappelijke opgaven.

Aanbevelingen voor duurzame systeemverandering.

WIJ GELOVEN IN

Synergie, slimme allianties, verbinden, ontsnipperen, systeemverandering.

Dit is wat we doen

We bouwen publiek-private allianties voor complexe maatschappelijke opgaven waar collectieve kracht nodig is.

We initiëren allianties die aan innovatieve en schaalbare oplossingen werken.

We bouwen communities en faciliteren kennisdeling.

We maken systeemfouten inzichtelijk.

Hiermee realiseren we

Allianties die bijdragen aan het creëren van een inclusieve samenleving.

Systeemverandering rondom maatschappelijke opgaven.

Resultaat

Geslaagde
publiek-private
allianties die werken
aan eerlijke kansen
VOOR IEDEREEN.

KERNWAARDEN

Wat zijn de kernwaarden binnen onze allianties?

Impact first

We pakken maatschappelijke opgaven op waar collectieve kracht nodig is om samen een inclusieve samenleving te bouwen. Het maken van impact staat altijd voorop in alles wat we doen.

Diversiteit aan partners

Maatschappelijke opgaven vragen om een synergetische bundeling van krachten van overheid, burgers, bedrijfsleven en filantropie. In allianties maken we gebruik van de kracht van diversiteit. We brengen verschillende perspectieven en unieke krachten bij elkaar en bouwen gezamenlijk aan oplossingen die bijdragen aan een inclusieve samenleving.

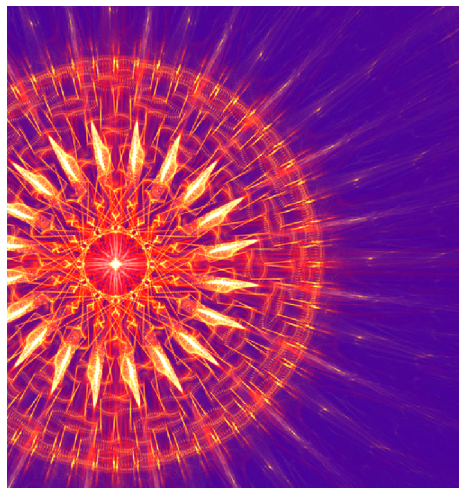
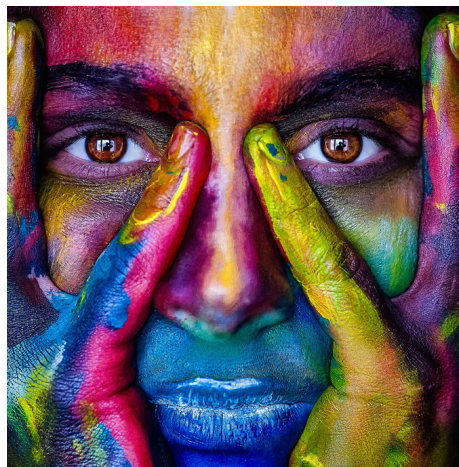
Open mind, open heart, open will

Succesvol samenwerken met verschillende stakeholders vraagt om een verandering in mindset. Het vraagt dat we bestaande systemen, structuren en patronen in ons denken loslaten.

- **Een open mind:** Denken vanuit de impact. De gezamenlijke opgave staat boven het individueel belang.
- **Een open heart:** Echt naar elkaar luisteren. In dialoog in plaats van debat.
- **Een open will:** Elkaar durven vertrouwen en gul zijn in het delen van kennis en resources. Zonder direct te weten wat we ervoor terugkrijgen.

Vrijwillig maar niet vrijblijvend

Het samenwerken in allianties en doorbreken van de barrières om échte systeemverandering te bewerkstelligen vraagt om een serieus commitment van iedere partij die bijdraagt. We willen op elkaar kunnen rekenen en maken daarom heldere afspraken over ieders bijdrage.

WERKMETHODIEK

Hoe werken wij samen met onze partners aan maatschappelijke opgaven?

Het oplossen van een complexe opgave is niet eenvoudig. Er is daarom ook geen simpele, replicerbare aanpak voor het bouwen van impactvolle allianties die werken aan zo'n opgave. Er zijn echter wel een aantal stappen die wij tijdens elke alliantievorming doorlopen en die structuur en houvast bieden in het dynamische en iteratieve alliantieproces.

De kern van deze aanpak is dat het een non-lineair en cyclisch proces is, waarbij we continu leren en verbeteren. De impact staat hierbij altijd centraal.

Bij het oplossen van maatschappelijke opgaven is er vooraf nooit zekerheid of een bepaalde oplossing de gewenste impact gaat realiseren.

Er wordt daarom gebruik gemaakt van kort cyclisch experimenteren. Wanneer een bepaalde oplossing niet voor de gewenste impact zorgt, kan (een deel van) het proces opnieuw worden doorlopen. Op basis van de geleerde lessen, worden doelstellingen waar nodig aangepast, kan de partnersamenstelling veranderen en een nieuwe oplossing ontworpen en getest worden.

Op de volgende pagina zit u onze u onze werkmethode in zes fases weergegeven. Iedere alliantie bevindt zich momenteel in één van deze fases en werkt verder naar een volgende fase in de cyclus.

WERKMETHODIEK

Wat zijn de fases bij het bouwen en realiseren van slimme allianties?

Borgen van de impact

Een duurzame borging van de oplossing door inzichten te delen en de activiteiten te verzelfstandigen of te stoppen.

WERKMETHODIEK

Wat leveren we gezamenlijk op per fase?

1

Verkennen

- Een **afwegingskader** voor noodzaak opzetten alliantie rondom de opgave
- Een **situatieanalyse** van de opgave inclusief heldere probleemstelling en onderliggende systemen
- Overzicht van **het stakeholdersveld** rondom de opgave

2

Alliantie vormen

- **Relevante partijen verbinden**
- **Samenwerkingsovereenkomst** van gecommitteerde partners inclusief helderheid van rollen en bijdragen
- Eerste schets van de **Theory of Change**

3

Co-creatie

- **Ontwerp van een oplossing** in de vorm van een pilot, programma /product etc.
- **Plan van Aanpak** voor de implementatie met een sponsorgroep en projectteam
- Overzicht van de **benodigde kapitaal, kennis en kunde**
- **Theory of Change** en impact raamwerk

Rollen en verantwoordelijkheden in deze fases Maatschappelijke Alliantie

Als aanjager, verbinder, organisator en facilitator

Verantwoordelijk voor:

- Verbinden en meenemen van stakeholders en belanghebbenden in het proces van verkenning
- Mobiliseren juiste partijen
- Faciliteren alliantie vorming
- Commitment vastleggen
- Aansturen op gezamenlijk verhaal van de opgave
- Co-creatie aansturen
- Overzicht bewaken
- Sturen op plan van aanpak en verandertheorie
- Deelnemen aan sponsorgroep

Rollen en verantwoordelijkheden in deze fases Partners

Die hun tijd, expertise en middelen inzetten voor een gedeeld belang, het maken van impact

Verantwoordelijk voor:

- Actief inbrengen van kennis, kapitaal en kunde inclusief ondertekening samenwerkingsovereenkomst
- Draagvlak creëren bij eigen organisatie
- Actief deelnemen aan sessies voor verandertheorie, plan van aanpak en zoeken naar financiering
- Inhoudelijk bijdragen aan het ontwerp van de oplossing
- Deelnemen aan sponsorgroep

4 Implementatie

- **Geïmplementeerd** programma, pilot
- **Proof of Value** van het programma, de pilot, activiteiten

5 Evaluatie

- **Getoetste Theory of Change**
- Overzicht **resultaten en impact** van de alliantie
- **Aanbevelingen** om impact te vergroten
- **Inzicht en verbeterplan samenwerking**
- **Vastgelegde lessons learned en inzicht in systeemfouten**

6 Borgen van de impact

- **De impact is geborgd** op een duurzame wijze in een (zelfstandige) organisatie of een bestaande organisatie.

Rollen en verantwoordelijkheden in deze fases Maatschappelijke Alliantie

Verbinder, organisator en facilitator

Verantwoordelijk voor:

- Verbinden van nieuwe partijen waar nodig
- Onafhankelijke procesbegeleider in de samenwerking
- Monitoren proces
- Evaluatieproces opzetten met partners
- Reflecteren op samenwerking samen met partners
- Vastleggen inzichten en systeemfouten teruggeven aan relevante stakeholders
- Zorgen dat ontwikkelde oplossing geborgd wordt in de maatschappij

Rollen en verantwoordelijkheden in deze fases Partners

Nemen regie over uitvoering, leveren capaciteit en zorgen voor een succesvolle implementatie

Verantwoordelijk voor:

- Implementatie van plan van aanpak
- Communicatie binnen en buiten de alliantie
- Leveren van afgesproken kennis, kapitaal en kunde
- Deelnemen/voorzitten sponsorgroep
- Zorgen dat de ontwikkelde oplossing geborgd wordt in de maatschappij
- Mogelijke businesscase ontwikkelen

Bedankt voor uw bijdrage!